

Nortura SA, avd. Rudshøgda
v/Geir Sætre,
firmapost@nortura.no,
geir.satre@nortura.no

Nortura Rudshøgda, Ringsaker kommune – Oversendelse av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Fylkesmannen i Innlandet har ferdigbehandlet søknaden fra Nortura Rudshøgda av 29.05.2018 og har besluttet å gi tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til Deres søknad av 29.05.2018 om endret tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven.

Fylkesmannen i Innlandet gir med dette tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf § 16, og endret i medhold av § 18. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3. Utslipp som ikke er regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter hvor slike stoffer benyttes som innsatsstoffer eller dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Det understrekes at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til Miljødirektoratets hjemmesider på internett, www.miljodirektoratet.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Saksfremstilling og begrunnelse

Endring av 09.05.2019

Søknad av 29.05.2018 omfatter økte produksjonsrammer for slakting (fra 42000 til 45000 tonn/år) og foredling (fra 25000 til 35000 tonn/år), mens skjæring er uendret på 35000 tonn/år.

Utslippsmengden (gjennomsnitt per døgn) søkes økt for BOF₅ fra 1857 til 2220 kg, for KOF fra 3143 til 3614 kg, for tot-P fra 37 til 42,6 kg og for fett fra 260 til 300 kg.

Årlig utslippsmengde søkes økt for BOF₅ fra 190 til 446 tonn, for KOF fra 450 til 754 tonn, for tot-P fra 6 til 8,9 tonn. Fett hadde ikke tidligere årlig utslippsramme, det er nå søkt om 62,4 tonn.

Renseløsningene skal suppleres med

- installering av avlastningstank/utjamningstank for lengre oppholdstid for avløpsvannet
- installering av silduk for oppsamling av større mengder partikler (uke 40-42/2019)
- bedre oppsamling av avfall fra produksjonslinjene
- maskiner som bruker mindre vann

Det skal også gjennomføres bedre rutiner for oppsamling av slakteavfall før vask av anlegg:

- tiltak for å redusere spill til golv
- oppsamling av større biter avfall før sluk
- kontroll av at sluksil fungerer etter hensikten

Utslipp fra Cuts-avdelingen skal overføres til forrenseanlegget før eller samtidig med sildukinstallasjonen. Det ble gitt tillatelse til direkte utslipp av vaskevann fra Cuts-avdelingen til kommunalt avløpsnett med brev av 11.01.2017 (se avsnitt nedenfor). Det var forutsatt at denne tillatelsen skulle være midlertidig.

Søknaden er forelagt Ringsaker kommune og Hias IKS til uttalelse. Hias uttaler at utslippene er nesten tredoblet for BOF₅ og nesten doblet for KOF og tot-P, uten produksjonsrammen er økt tilsvarende. I tillegg varierer påslippet mye over uka. Dette er en stor utfordring for renseanlegget. God og effektiv forbehandling og bedre utjamning av påslippet er derfor viktig.

Endring – tillegg til tillatelse av 11.01.2017 -utslipp av vaskevann fra Cuts-avdelingen

Med brev av 11.01.2017 ble det gitt til tillatelse til direkte utslipp til kommunalt nett av urensset avløpsvann (vaskevann) fra Cuts-avdelingen. Bakgrunnen for søknaden var at bedriften vurderte at overføring av vaskevannet til forrenseanlegget ville være urimelig kostbart i forhold til nytteverdien ved en slik overføring. Det var forutsatt at utslippet skulle være midlertidig.

Tillatelse av 05.12.2006

Det ble registrert økende utslipp fra bedriften fra 2001 og utover 2002. På bakgrunn av dette ble utslipps- og avløpssituasjonen tatt opp fra Hias og fra Fylkesmannen ved flere anledninger denne perioden. Fylkesmannen gjennomførte en inspeksjon 14.03.2002 hvor det ble krevd en utredning

av utslippene og aktuelle tiltak. Det ble videre forutsatt at bedriften skulle søke ny utslippstillatelse

Bedriften har senere gjennomført en rekke tiltak for å stabilisere og redusere utslippene, både tiltak ved kildene, endringer av rutiner og utbedring av internt renseanlegg. Fjøsavløp ble avdekket som en viktig kilde til uregelmessige utslipp, det ble også utført tiltak for å redusere risikoen for utslipp av blod. Fettavskilleren ble ombygd og utvidet, og det ble etablert en ny flotasjonsenhet for fjerning av partikulært materiale.

Bedriftens produksjon er av en slik størrelse at den omfattes av IPPC-direktivet. En ny tillatelse vil derfor omfatte de kravene som direktivet setter til bransjen, herunder at bedriften skal anvende best tilgjengelige teknikker (BAT). Det forutsettes at bedriften må gjennomgå og bekrefte dette.

Søknad om ny tillatelse er datert 09.05.2006. Denne er forelagt Ringsaker kommune og Hias IKS til uttalelse.

Ringsaker kommune uttaler at selv om framtidige produksjonsrammer settes høyere enn dagens rammer, vil ikke den hydrauliske avløpsmengden øke tilsvarende. Kommunen har ingen problemer med å håndtere dagens fettutslipp etter de tiltakene som er utført. Om dette skulle bli et problem i ettertid, vil kommunen ta dette direkte opp med bedriften. Driftssituasjonen for ledningsnett og pumpekapasitet blir dermed tilnærmet uendret.

Hias IKS registrerer også at det søkes om en betydelig produksjonsøkning i forhold til 2005-nivå, men at det ikke søkes om tilsvarende økning av utslippsmengdene. De påpeker at det har vært en formidabel økning i tilførselen til renseanlegget siden slutten av 1990-årene. For KOF er det målt en økning på 85 %, herav 30 % bare de 2 siste årene. Ut fra flere bedrifters planer vil denne økningen fortsette. Hias må derfor gjennomføre tiltak for å møte denne utfordringen og øke kapasiteten.

Hias bemerker at selv om Nortura/Gilde Hed-Opp ikke har hatt noen stor utslippsøkning de senere årene, er de fortsatt desidert størst bidragsyter av fosfor til Hias og meget betydelig på organisk stoff.

Hias arbeider med å få installert online turbiditetsmålinger på avløpet til noen av de største industribedriftene. Dette vil på sikt redusere behovet for omfanget av prøvetakingen.

Hias påpeker at det er viktig at det settes utslippskrav. Konsentrasjonskrav er også viktig med tanke på å begrense støtbelastninger til renseanlegget.

Hias understreker videre at det er viktig at det inngås påslippsavtaler mellom de største bedriftene og vertskommunen. Disse avtalene vil også ivareta Hias' interesser når det gjelder utslipp. Hias ønsker også at den kommunale gebyrbelastningen i større grad skal vektlegge forurensningsmessig belastning.

Fylkesmannen anser at de momentene Ringsaker kommune og Hias tar opp, er ivaretatt gjennom vilkår i tillatelsen. Det er tatt inn et nytt punkt 2.7 om påslippsavtale. Fylkesmannen er enig i at det er naturlig at alle større bedrifter inngår en slik avtale med kommunen.

Det gis tillatelse til en større produksjonsramme enn før. Men utslippene vil ikke øke vesentlig på årsbasis. Det er vektlagt både gjennom utslippskravene som stilles og gjennom tiltakene som

bedriften har gjennomført at utslippene skal skje jammere og mer stabilt. Belastningen og påslippssituasjonen for kommunen og Hias vil derfor være bedre enn før.

Høsten 2006 har likevel utslippene av organisk stoff i saueslaktinga økt i forhold til tilsvarende periode 2005. Bedriften vil derfor gjennomføre en ny gjennomgang av aktuelle tiltak med sikte på å redusere utslippene, herunder vurdere nye rens tiltak.

Frister

Det er ikke satt særskilte frister for gjennomføring av tiltak.

Gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om fastsettelse og endringer av utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning. Gebyrsats fastsettes avhengig av ressursforbruk ved arbeidet med tillatelsen. Bedriften skal betale et gebyr på kr 16 400 for Fylkesmannens behandling av søknaden (gebyrsats 7, tilsvarende et halvt ukeverk), jf forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04, § 39-4. Faktura ettersendes fra Miljødirektoratet.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Kopi av dette brev med vedlegg er sendt berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Tore Pedersen e.f.
avdelingsdirektør

Steinar Østlie
senioringeniør

Vedlegg:

Utslippstillatelse med vilkår

Vedlegg 1: Liste over prioriterte stoffer

Kopi med vedlegg til:

Ringsaker kommune, 2380 Brumunddal

Hias IKS, Vangsv. 143, 2317 Hamar

Miljødirektoratet, Postboks 8100 Dep., 0032 Oslo

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Tillatelse nr. 2006005 - Sak nr. 2019/4491

for

Nortura SA, avd. slakteri Rudshøgda,

utslipp fra slakteri

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16, og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 09.05.2006 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår på side 6 til og med side 15. Endrings søknad er datert 29.05.2018.

Denne tillatelsen erstatter følgende tillatelser: 05.12.2006 med senere endringer. Tillatelsen gjelder 01.01.2020.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen endringer den ønsker å foreta i forhold til opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen som kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedriftseier	Nortura SA, avd. slakteri Rudshøgda		
Gateadresse/postadresse	Leinskogen 14, Rudshøgda / Postboks 70		
Postadresse	2361 Rudshøgda	Kommune	0412 Ringsaker
Org. nummer (bedrift)	973 123 653	Virksomhetens kategori ¹	Slaughter houses
NACE-nr	10.110	NOSE-nummer	105.03.23
Bransje (nace)	Slakting, produksjon og konservering av kjøtt		

Fylkesmannens referanser

Arkivkode	Anleggsnummer	Risikoklasse (kontrollklasse)
461.3	A60453	2

Tillatelse gitt: 09.05.2019	Endringsnummer: 2	Sist endret: 11.01.2017
Tore Pedersen e.f. avdelingsdirektør		Steinar Østlie senioringeniør

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

1. Produksjonsforhold/utslippsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra slakting, foredling og nedskjæring. Tillatelsen er basert på følgende produksjon:

Produksjonsrammer

Produkt/produksjonsfraksjon	Tonn/år	Tonn/døgn
Slakting	45 000	
Foredling	35 000	
Nedskjæring av kjøtt	35 000	

Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3-13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår av vilkårene i pkt. 3-13.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert (jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7²).

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 10.4.

2.6 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Internkontrollen skal i tillegg til å oppfylle kravene i internkontrollforskriften være i overensstemmelse med norsk standard for miljøledelsessystemer.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt forurensning* følger av punkt 10.

2.7 BAT-tiltak

Bedriften plikter å benytte seg av beste tilgjengelige teknikker som gjelder denne type virksomhet, jf. forurensningslovens § 2.3. Dette gjelder for interne produksjonsprosesser samt rensing av avløp. Til informasjon finnes oversikt over BAT-tiltak på IEDs nettsted (BAT – Best Available Techniques)⁴.

2.8. Påslippsavtale

Bedriften skal inngå påslippsavtale med Ringsaker kommune om vilkår for mottak og rensing av bedriftens avløp.

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

⁴ EU utarbeider bl.a. bransjevise dokument for å angi hva som anses som BAT i de enkelte bransjer, såkalte BAT referanse dokument (BREF-dokument). Her vises bl.a. hvilke utslippsnivåer som er oppnåelige ved bruk av ulike teknikker og hvilke teknikker som anses forenlige med direktivets krav om BAT. Dokumentene finnes på IPPC-byråets nettsted <http://eippcb.jrc.es> (BREF-dokumentene er på ca 7 MB), <http://eippcb.jrc.es/pages/Bactivities.htm>

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrenser			Gjelder fra
		Gjennomsnittlig Døgnutslipp kg/døgn	Maksimalt døgnutslipp kg/døgn	Årlig utslipp (tonn/år)	
		Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 1 år	
BOF ₅		2220	2700	446	01.01.2020
KOF		3615	5100	754	01.01.2020
Tot-P		43	46	8,9	01.01.2020
Fett		300	590	62,4	01.01.2020
Avløpsmengde, m ³		1460	1800	363 640	01.01.2020

Utslippet skal i størst mulig grad jevnes ut over døgnet eller deler av døgnet etter nærmere avtale med kommunen. Andre begrensninger settes i avtale om tilknytning til kommunalt avløpsanlegg.

3.2. Utslippsreducerende tiltak

- 1 Forurenset vann skal holdes adskilt fra ikke forurenset vann. Kjølevann skal derfor ikke føres til rensinnetninger eller til spillvannsledning lagt etter separatsystemet. Kondensat som kan bli forurenset bør kontrolleres med instrument tilkoblet alarm eller ventil som sjalter forurenset avløpsstrøm over til spillvannnett.
- 2 Forbruk av vann skal reduseres så mye som mulig. Vann skal ikke benyttes der det kan erstattes med andre midler. Ved rengjøring skal mest mulig av fast materiale fjernes ved feing, skraping e.l. Produksjonsrester og avfall av råvarer og tilsatsstoffer skal samles opp og ikke ledes til avløp, slik at organisk stoff i avløpet blir minst mulig.
- 3 Produksjonsrester og avfall av råvarer og tilsatsstoffer skal samles opp og ikke ledes til avløp, slik at organisk stoff i avløpet blir minst mulig. Alle sluk skal utstyres med rister, siler eller oppsamlingskurver.
- 4 Unødvendige spyleposter og sluk bør utkobles. Utblåsing eller utsuging av stoffrester bør erstatte vannspyling.
- 5 Blod skal samles opp, og ikke tilføres avløpsnett. Etter stikking skal blod renne av så lenge at etterdrypp og blodspill ved videre bearbeiding blir minst mulig. Koagulert blodspill må i størst mulig grad samles og ikke spyles til avløp

3.3. Utledning og rensing

- 1 Forurenset prosessavløp og vaskevann skal behandles i internt rensanlegg før utledning til kommunalt ledningsnett. Bedriftsintern forbehandling består i dag av:
 - silkummer i slukene
 - kombinert sand-/slamfang og fettutskiller
 - silrister og trapperister
 - flotasjonsanlegg (partikkelutskilling)

Anlegget skal utvides med:

- avlastningstank/utjamningstank for større oppholdstid for avløpsvannet
- installering av silduk for oppsamling av større mengder partikler
- bedre oppsamling av avfall fra produksjonslinjene
- maskiner som bruker mindre vann

Bedre rutiner for oppsamling av slakteavfall før vask av anlegg skal etableres:

- tiltak for å redusere spill til golv
- oppsamling av større biter avfall før sluk
- kontroll av at sluksil fungerer etter hensikten

Utslipp fra Cuts-avdelingen skal overføres til forrenseanlegget før eller samtidig med sildukinstallasjonen (uke 40-42/2019).

- 2 Fettavskiller skal dimensjoneres, bygges og drives i samsvar med gjeldende faglige retningslinjer og anbefalinger. Anlegget er forberedt for ytterligere rensing (dosering av polyelektrolytt og evt. tilsats av fellingskjemikalier. Sistnevnte tiltak vil utløse behov for tilrettelegging for intern slambehandling).

Fettavskiller må ikke utsettes for hydrauliske støtbelastninger, høye temperaturer (> 30 °C) eller store temperatursvingninger i tilført avløpsvann. Alkaliske og sure væsker skal nøytraliseres til pH 6,5-9 før utledning til kommunalt avløpsnett. Øvrig drift av forrenseanlegg og rutiner for utledning til kommunalt nett forutsettes fastsatt i samarbeid og etter avtale med Ringsaker kommune og Hias IKS.

- 3 Etter forrensing skal avløpet ledes til kommunalt avløpsanlegg. Oppstår problemer i renseanlegg, ledningsnett eller i form av luktutslipp, kan det bli satt ytterligere krav om forbehandling av bedriftens avløpsvann.
- 4 Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljevasker eller tilsvarende rensenhet.

3.4. Utslippssted for prosessavløp

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på offentlig avløpsnett for rensing ved Hias renseanlegg med utslipp i Mjøsa i henhold til de krav som stilles for slikt påslipp.

3.5. Kjølevann

Kjølevannet skal ledes til kommunal overvannsledning med utslipp til Mjøsa. Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til vann er ikke tillatt.

3.6. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.7. Sanitæravløpsvann

Sanitæravløpsvann tillates sluppet ut sammen med prosessavløpsvann.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger

Det settes ikke krav til bestemte utslippskomponenter, men årlige utslipp av følgende stoffer fra fyringsanlegg skal beregnes og rapporteres i forbindelse med bedriftens årlige rapportering:

CO₂, NO_x, N₂O, VOC og CH₄

Dataene inngår i beregning av nasjonalt utslippsregnskap av klimagasser fra industrien. Parameterutvalget kan bli endret.

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.2. Krav til utslippspunkter

Avgasser fra oljebasert fyringsanlegg tillates ledet ut gjennom eksisterende utslippssystem med utslippshøyde 10 meter over tak, 22 meter over bakken.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁵

6. Testing og substitusjon av kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og hjelpekjemikalier, f.eks begroingshemmende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper (nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet) på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

⁵ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁶

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁷ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi (døgnmiddel) ved mest støyutsatte fasade:

L_{den} (hverdager)	L_{den} (søn- og helligdager)	L_{night} (kl. 23-07)	L_{AFmax} (kl. 23-07)
55	45	45	60

Følgende midlingstider for ekvivalentnivå skal legges til grunn ved beregning av L_{den} og L_{night} :

L_{day} (07-19): 12 timer

$L_{evening}$ (19-23): 4 timer

L_{night} (23-07): 8 timer

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

8. Energi

8.1. Energistyringssystem

Bedriften skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Energistyringssystemet skal inngå i bedriftens internkontroll, jf pkt. 2.6, og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Energikilder er elektrisk kraft, fjernvarme (flisfyr) og oljefyr (reserveløsning).

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

⁶ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

8.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jfr. pkt 11.2.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig, uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Slakteavfall skal leveres til mottak/virksomheter som håndterer slikt avfall. Gjødning skal disponeres i samsvar med bestemmelsene i gjødselvereforskriften⁹.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikovurdering

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikovurdering av sin virksomhet. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikovurderingen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikovurderingen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁹ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 04.07.2003, nr. 951.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikovurderingen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles brannvesenet (110) i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

Hendelser eller driftsuhell som medfører episodiske eller økte utslipp skal så snart som mulig varsles Ringsaker kommune og Hias RA. Varslingsavtale med kommunen bør inngås.

10.5. Rapportering i forhold til krav om beredskap

Bedriften skal rapportere om status for og utviklingen av beredskapen mot akutt forurensning på standardiserte skjemaer som sendes ut årlig av Fylkesmannen. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Fylkesmannen forutsetter at bedriften kan legge frem mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn, om bedriftens aktiviteter knyttet til miljørisikoanalysen, de forebyggende tiltakene og beredskapen.

11. Måling og beregning av utslipp. Rapportering til Fylkesmannen

11.1. Måling og beregning av utslipp

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Hydraulisk avløpsmengde skal måles kontinuerlig.

Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. De skal omfatte både de komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, bl.a. prioriterte miljøgifter. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

11.2 Prøvetaking og analyser

Forholdene skal legges til rette for utføring av målinger og uttak av prøver for analyse. Måle- og analyseprogrammet skal gjenspeile et representativt bilde av produksjons- og utslippsforholdene over året. Automatisk prøvetakingsutstyr med mengdestyring skal installeres når det måles.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard, Norsk Standard (NS) eller tilsvarende ved laboratorium akkreditert etter NS-EN ISO/IEC 17025:1999, utgave 1, 2000. Dersom slike ikke finnes, kan annen internasjonal standard benyttes. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret.

Det skal ordinært tas 12 årlige ukeblandprøver av bedriftens avløpsvann for analyse. Analyser skal foretas av følgende utløpsparametere, standard er angitt for hver parameter:

- Total fosfor (tot-P) NS 4725, utgave 3, 1984
- Biologisk oksygenforbruk (BOF₅) NS-EN 1899-1, utg. 1, 1998
- Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{cr}) NS 4748, utgave 2, 1991
- Total nitrogen (tot-N) NS 4743, utgave 2, 1993
- Suspendert stoff (SS) NS 4733, utgave 2, 1983
- Fett (total fettmengde)* (standard ikke utviklet)

* Fett skal analyseres ved en metode som registrerer total mengde fett, også proteinbundet fett. Norsk Matanalyse har akkreditert en gravimetrisk ekstraksjonsmetode som er basert på en modifisert SBR-analyse.

Fylkesmannen fastsetter rutineene for utslippskontrollen. Omfang og parametervalg kan endres hvis det er hensiktsmessig.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier / konsulenter for prøvetaking, skal akkrediterte laboratorier / tjenester benyttes der dette er mulig.

11.3. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal rapportere innen 1. mars året etter utslippsåret på standardiserte skjemaer via www.altinn.no som sendes ut av Miljødirektoratet.

Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Bedriften skal i forbindelse med rapportering av utslippsdata til Fylkesmannen angi og kommentere usikkerheten i datamaterialet.

12. Overvåking av resipient. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal bidra ved resipientovervåking i henhold til fastsatt overvåkingsprogram. Det gis nærmere bestemmelser om dette.

13. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen senest 1 måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹¹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

¹¹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4' isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkyfenoler og alkyfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFOA PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350